

1 ÚVOD

Česká národní banka předkládá veřejnosti v pořadí již čtvrtou Zprávu o finanční stabilitě, nyní za rok 2007. Zpráva analyzuje rizika pro finanční stabilitu České republiky pro nejbližší období na základě předchozího i očekávaného vývoje v reálném a finančním sektoru. Turbulence na globálních finančních trzích započaté v létě 2007 poukazují na vysokou relevanci těchto analýz zejména ve smyslu potenciálních dopadů vývoje v zahraničí na český finanční systém.

Počínaje touto zprávou se práce s riziky pro finanční stabilitu posouvá směrem k detailnější analýze vybraných rizik a kvantifikaci jejich dopadu do stability finančního systému. Tento posun umožňuje zvýšit konzistenci analýz a přiblížit úroveň zprávy směrem k nejvyšším mezinárodním standardům. Letošní zpráva těží z postupně budovaného modelového a analytického rámce pro oblast finanční stability, který je založen na pokročilém zátěžovém testování a doprovodných ekonomických modelech. Na základě analýzy trendů a zranitelných míst v domácí ekonomice, finančním sektoru i v zahraničí byly zkonstruovány tři alternativní scénáře nepříznivého vývoje a testován jejich dopad do finančního sektoru. Alternativní scénáře zohledňují současné turbulence na globálních finančních trzích, vývoj na trhu nemovitostí v ČR a rizika možného ochlazení ekonomické aktivity v zahraničí. Pro srovnání je využit i základní scénář z oficiální makroekonomické predikce ČNB z února 2008. Alternativní scénáře pojmenované jako „bezpečný přístav“, „krize trhu nemovitostí“ a „ztráta důvěry“ jsou ve zprávě představeny postupně, a to formou rámečku v těch kapitolách, které analyzují hlavní prvky jednotlivých scénářů. Diskuzi dopadu všech scénářů pak obsahuje nová subkapitola 4.2 Hodnocení odolnosti finančního sektoru.

Snaha o posílení kvantitativní stránky zprávy vyžadovala zmapování interakcí a transmisních kanálů šíření nestability mezi jednotlivými sektory ekonomiky. Tyto vazby jsou kvantifikovány pomocí dílčích modelů, expertních odhadů a dalších analytických technik. Základním analytickým aparátem pro analýzu šíření nestability a posouzení dopadu šoků do stability finančního systému je zátěžové testování, které ČNB rozvíjí již několik let. Rozvoj metodologie zátěžových testů a výsledky odvozené od různých scénářů vývoje ČNB pravidelně zveřejňovala ve formě příloh či tematického článku v předchozích zprávách. Zátěžové testy kvantifikují dopad změn klíčových makroekonomických a finančních indikátorů na solventnost nejdůležitějších finančních institucí, tj. bank, pojišťoven a penzijních fondů. Testy jsou doplněny několika kvantitativními ukazateli stability finančního systému, jako je např. indikátor stability bankovního sektoru představený formou tematického článku v loňské zprávě či indikátor bonity nefinančních podniků popsany v tematickém článku v této zprávě.

Struktura zprávy je obdobná loňské zprávě. Kapitola Reálná ekonomika diskutuje vývoj v zahraničním i domácím makroekonomickém prostředí a v klíčových domácích sektorech, tj. domácností a podniků. Kapitola Trhy aktiv a finanční infrastruktura analyzuje vývoj a rizika v oblasti finančních trhů, trhu nemovitostí a finanční infrastruktury. Poslední kapitola základní části Finanční sektor pak zahrnuje vývoj ve finančním sektoru a nově i zmíněnou část hodnotící odolnost českého finančního systému vůči šokům ze tří alternativních scénářů. V závěru zprávy lze nalézt přehledovou tabulku klíčových indikátorů relevantních z pohledu finanční stability.

Část Tematické články obsahuje podobně jako loni čtyři články. Článek *Role ratingu při hodnocení stability finančního sektoru* diskutuje rating subjektů finančních trhů jako jeden z indikátorů finanční stability. Článek *Skóring jako indikátor finanční stability* se věnuje konstrukci indikátoru bonity nefinančních podniků s využitím skóringového modelu a vychází z mikroekonomické studie českých podniků. Článek *Konkurence a efektivnost v českém bankovním sektoru* poskytuje empirickou evidenci o vývoji konkurence v bankovním sektoru a jeho vztahu k nákladové efektivnosti bank

v České republice. A konečně článek *Operační riziko a jeho dopady do finanční stability* objasňuje povahu a význam operačního rizika z hlediska finanční stability a konkretizuje dopady nově zavedené kapitálové regulace operačního rizika.

Předkládaná Zpráva o finanční stabilitě byla schválena bankovní radou České národní banky dne 15. května 2008. V elektronické podobě je k dispozici na internetové adrese <http://www.cnb.cz/>.